

Τζάνι Ροντάρι-Ευγένιος Τριβιζάς: ανατρεπτικές πτυχές του έργου τους

(Διδακτορική διατριβή της Αφεντουλίδου Άννας, που υποστηρίχθηκε δημόσια στις 2 Φεβρουαρίου 2015 στο Τ.Ε.Ε.Π.Η. του Δ.Π.Θ και βαθμολογήθηκε με «Άριστα». Επιβλέπουσα: Αναστασία Οικονομίδου. Μέλη τριμελούς επιτροπής: Μένη Κανατσούλη, Αγγελική Γιαννικοπούλου. Υπόλοιπα μέλη επταμελούς εξεταστικής επιτροπής: Βασιλική Κοντογιάννη, Σοφία Γαβριηλίδου, Ιωάννης Παπαδάτος, Σοφία Ιακωβίδου)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας διδακτορικής διατριβής είναι να διερευνήσει και να αναδείξει τα ανατρεπτικά μορφολογικά χαρακτηριστικά της μεταμοντέρνας γραφής σε επιλεγμένα κείμενα του Τζάνι Ροντάρι και του Ευγένιου Τριβιζά, και το κατά πόσο αυτά εκφράζουν και την ανάλογη μεταμοντέρνα ιδεολογία.

Αρχικά, εξετάζονται θεωρητικά ζητήματα που συνδέονται με τη συγκεκριμένη έρευνα, όπως η ταυτότητα της Παιδικής Λογοτεχνίας, ο ρόλος της ιδεολογίας στα κείμενά της, το ρεύμα του μεταμοντερνισμού και το πλαίσιο της εποχής στο οποίο γεννήθηκε, η μεταμοντέρνα μυθοπλασία και τα χαρακτηριστικά της.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται το μεθοδολογικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για την πραγματοποίηση της έρευνας. Ως καταλληλότερη μέθοδος κρίθηκε αυτή της ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου και ειδικότερα το παράδειγμα της δόμησης περιεχομένου. Σύμφωνα με τις αρχές του ερευνητικού εργαλείου το έργο του κάθε συγγραφέα εξετάζεται σε συνάρτηση με το πλαίσιο της εποχής στην οποία γράφτηκε.

Η ανάλυση του ερευνώμενου υλικού περιλαμβάνει τον εντοπισμό και τον σχολιασμό των παρακάτω χαρακτηριστικών της μεταμοντέρνας μυθοπλασίας: του μαγικού ρεαλισμού, της υπερβολής, της διακειμενικότητας, της παρωδίας, των γλωσσικών παιχνιδιών, της μείξης ετερόκλητων 'κειμένων', της αυτοαναφορικότητας. Παράλληλα, εξετάζονται πτυχές της αφήγησης, όπως το θέμα και οι χαρακτήρες, η οπτική γωνία του αφηγητή, ο ρόλος του πραγματικού και του εννοούμενου αναγνώστη στην πράξη της ανάγνωσης σε συνάρτηση πάντα με το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο κάθε εποχής και συγγραφέα.

Η ανάλυση των έργων του Ροντάρι και του Τριβιζά μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για δύο ανατρεπτικούς συγγραφείς, οι οποίοι με τη γραφή τους ανανεώνουν τόσο το περιεχόμενο όσο και τη μορφή της μέχρι τότε παιδικής λογοτεχνίας. Οι δύο συγγραφείς, ο καθένας με τον δικό του ιδιαίτερο τρόπο, συνδυάζουν την παράδοση με τη νεότερικότητα. Ακολουθούν τη μεταμοντέρνα γραφή στο βαθμό που χρησιμοποιούν τα μεθοδολογικά της εργαλεία και ξεσκεπάζουν τις συμβάσεις της μυθοπλασίας. Σε σχέση όμως με το ιδεολογικό περιεχόμενο των έργων τους, τόσο ο Ροντάρι όσο και ο Τριβιζάς,

διαφοροποιούνται από την ιδεολογία του μεταμοντερνισμού μένοντας πιστοί στον «διδασκισμό» της παιδικής λογοτεχνίας. Πρωτοπορούν ωστόσο και στο σημείο αυτό καθώς δεν παραμένουν προσκολλημένοι σε παρωχημένες ιδεολογίες, αλλά προχωρούν στην ανατροπή και την ανανέωσή τους. Εν τέλει, πρόκειται για δύο συγγραφείς της παιδικής λογοτεχνίας που διοχετεύουν στην ανατρεπτική γραφή τους «μεταμυθοπλαστικές διαθέσεις».

Λέξεις-κλειδιά: Ροντάρι, Τριβιζάς, παιδική λογοτεχνία, ιδεολογία, μεταμοντερνισμός, ανάλυση περιεχομένου, μεταμυθοπλασία, μεταμοντέρνα μυθοπλασία, μεταμοντέρνα γραφή.